

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 18 Lutego v. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest d. 11 lutego.

Radca handlowy, *Chelaputin*, negocyant moskiewski, udarowany został orderem *ś. Anny* 3ciej klasy, w nagrodę za dar, uczyniony dla oddziału moskiewskiego Cesarzkiej akademii medyko-chirurgicznej, gabinetu mineralogicznego, i za gorliwość, z jaką dopełniał różne obowiązki sobie polecane. (*J. d. S. P.*)

D. 25 grudnia r. z. góra, wisząca nad *Nie-mnem*, w parafii skirstimońskiej, w powiecie rosińskim, upadła na drogę pocztową, z drzewami na niej porośłemi, i zupełnie drogę tak zawaliła, że jeździć nie można. Natychmiast przedsiewzięto środki do jej uprzątnienia. (*J. d. S. P.*)

W i l n o.

Rząd Gubernialny Litewsko-Wileński przesłał do Redakcyi gazety Kurjera Litewskiego, dla ogłoszenia, o wymianie monety miedzianej starego stępla na nową lub na assygnaty, postanowienie, w brzmieniu następującym:

Kopija z kopii. Okolnie do wszystkich Izb i Expedycy Skarbowych.

M. S.

Departament Podskarbstwa Państwa Wydział Rozporządzeń.

Oddział IV. Stół I.

7 stycznia 1825. Ner 39.

O wymianie monety miedzianej starego stępla na nową lub na assygnaty.

N. 3705.

Przez Dziennik Komitetu PP. Ministrów, N a y w y ż e y potwierdzony, dnia 9 grudnia upłynionego 1824 roku, postanowiono: ażeby wszystkie pieniądze miedziane starego stępla, znajdujące się jeszcze w obrocie, koniecznie w przeciągu trzech miesięcy były wymienione w Podskarbstwach Powiatowych, na monetę miedzianą nowego stępla, albo na assygnaty bankowe Państwa; w przeciwnym zaś zdarzeniu, jeżeli po upłynieniu tego terminu znajdą się u kogokolwiek pieniądze miedziane starego stępla, takowe pieniądze podpadać mają konfiskacie, zakreślony zaś termin trzymiesięczny liczyć w każdym mieście i powiecie od dnia

otrzymania w niem o tem postanowienia, niezwłocznie i po wszystkich miejscach opublikowania tego włożyć na surową odpowiedzialność Zwierności miejscowej.

Na skutek czego polecam wszystkim Izdom i Expedycjom Skarbowym nieodmiennie i ściśle do wykonania:

Naprzód, niezwłocznie i ściśle zalecić od siebie Podskarbstwom Powiatowym swej wiedzy, ażeby wchodzącą do nich dla wymiany od wolnie przynoszących monetę miedzianą starego stępla jakoto: piątki, groszewiki, kopieyki, grosze, a nawet półgrosze, przyjmowały w przeciągu naznaczonego trzymiesięcznego terminu z wydaniem w tymże czasie przynoszącym bez najmniejszego zatrzymania, monety miedzianej nowego stępla, lub assygnat Banku Państwa, a po upłynieniu pomienionego terminu, takowe wymiany już nie czynić, pod obawą naysurowszej za to odpowiedzi.

Powtóre: A tymczasem i zgoła nie daley jak do tegoż trzymiesięcznego terminu, Podskarbstwa Powiatowe obowiązane są, przynoszoną do nich od opłacających podatki i dochody monetę miedzianą wszystkich dawniejszych stęplow, przyjmować bez przeszkody i zapisywać do przychodu, podług właściwych artykułów, co gdzie należy i jak przepisano o tém ode mnie w przełożeniu z dnia 18 lipca 1823 roku; za upłynieniem zaś terminu trzechmiesięcznego, monety miedzianej dawnego stępla, ani w podatkach, ani na wymianę, jak wyżej jest powiedziano, od nikogo nie przyjmować.

Potrzenie: niewniesione w swoim czasie do kassy, albo nieodmienione w niej, dawniejszego stępla pieniądze, które na podstawie wyżej wspomnianego postanowienia, konfiskowane i oddawane bydź mają do Podskarbstw Powiatowych, należy po przyjęciu zapisywać do przychodu, w osobnym artykule pod zawiadowstwem Departamentu Podskarbstwa Państwa.

Poczwarte: wchodzącą do Podskarbstw Powiatowych tym, drugim lub trzecim sposobem monetę miedzianą stępla dawniejszego, mają Izby Skarbowe i Expedycje Skarbowe podawać w swoich wiadomościach, przesyłanych do Departamentu Podskarbstwa Państwa pod literą A z miesiąca na miesiąc oddzielnie o monecie miedzianej nowego stępla.

Oryginał podpisali: Minister Skarbu Jenerał Pomocznik *Kankrin*. — Dyrektor *J. Rosenberg*. — Zawiadożył Naczelnik stoła *H. Chitrow*.

Z kopiją zgodno: Powytczyk *Milanowski*.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 25 lutego.

(z Gazety Warszawskiej.)

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL, dekretem swym z dnia 13 stycznia, naysłaskawiej zaszczyć raczył: Orderem *ś. Anny* klasy 2giej: JPP. Ignacego *Locci*, kommissarza delegowanego w Obwód Kaliski, oraz Józefa *Kłobuchowskiego*, kommissarza delegowan. do Obw. Łęczyckiego. Orderem *ś. Stanisława* klasy 3ciej: JP. Antoniego *Dunina*, kommissarza do dozoru miast i rękodzieln. w Wojew. Kaliskiem. Orderem *ś. Stanisława* klasy 4tej: JPP. Jakóba *Podczaskiego*, kommissarza delegowanego do Obw. Wieluńskiego. Fryderyka *Welke*, adjunkta sekcyi fabryk w Kom. Wojew. Karskiego. Adolfa *Harrer*, właściciela fabryki sukienney w *Sieradzu*. Xiędza *Michała Leeherta*, proboszcza w *Mstowie*. Felixa *Homickiego*, kommissarza wydziału policyjno-wojskowego w Kommissyi Wojew. Kaliskiego. Stanisława *Dziewulskiego*, sekretarza jeneralnego w teyże Kommissyi. Antoniego *Szotarńskiego*, naczelnika sekcyi ekonomiczney w teyże samey Kommissyi. Franciszka *Reinstein*, budowniczego, oraz Korwina *Bremirskiego*, adjunkta pomienioney Kommissyi Wojewódzkiej.

WIELKIE XIĘZTWO POZNANSKIE.

Poznań dnia 15 lutego.

Jego Królewicowska Mość Xiążę Pruski *Wilhelm*, wyjechał wczorą około południa na powrót do *Berlina*. (z *Gaz. War.*)

GALICJA I LUDOMERYA.

Lwów dnia 11 lutego.

(z Gazety Warszawskiej).

Hrabina *Marcella Worcell*, darowała niedawno z własnej chęci dziedziczne dobra swoje *Rakowiec* w Cyrkule Tarnopolskim położone i 12 000 cz. zł. wartości mające, do funduszu biblioteki narodowej, przez *Józefa Maksymiliana Hrabiego Ossolińskiego* we Lwowie założonej.

FRANCYA.

Paryż dnia 8 lutego.

(z Gazety Warszawskiej.)

Wczora pracował Król Jmć z hrabią *Villele*.

Z 1800 klas torów zakonnic we Francyi, jest blisko 50. które się zajmują samem nabożeństwem, a inne trudnią się opatrywaniem chorych i nauką ubogich panien. Rachują iż tym sposobem rocznie 140 000 chorych odbiera pomoc, a 120 000 dzieci naukę.

Niedawno w tutejszym sądzie przysięgłych zaczęła się taka sprawa: *Semonville*, człowiek mający lat 63, który dawniej zostawał w ministerjum wojny, i niejaki *Pezeril de Beaumont*, mający lat 47, były officer, uważając próżność i chciwość ludzi, podejmowali się od lat 10 za pewną sumę wystarać się o urzędy i ordery, twierdząc, iż mają związki z kommisją rozpoznawającą ządania dawnych wojskowych o ozdoby legii honorowej; lecz istotnie znali tylko kilku podwładnych urzędników rzeczonej kommisji: Tym sposobem wyłudziła pieniądze od wielu osób, i okazali, że kilka tych osób zostało umieszczonych na liście zaszczyconych tą ozdobą, lecz patentów dla nich nie wydano. Zwiędzeni domagali się zwrotu swoich pieniędzy. Między innemi pewny sędzia pokoju w *Wersalu* dał im 300 franków, a niejaki *Coutre* 1300 franków. Oszuści wydawali nawet fałszywe zaświadczenia lat służby z podpisem dawniejszych oficerów. O tej ostatniej czynności wiedział także niejaki *Massy*, były urzędnik w ministerjum wojny, mający lat 41. Mianowanie margrabiego *Liny*, kawalerem orderu s. *Ludwika* w roku 1823 uczyniło wielkie wrażenie, i odkryto fałszywe podanie lat służby. Pokazało się, iż *Massy* brał połowę dawanych pieniędzy. Proponowali nawet perukarzowi *Caron*, aby został kawalerem orderu s. *Ludwika*, a przez to ułatwił sobie ożenienie z bogatą panną. Gdy poymano oszustów, znaleźli u nich mnóstwo prośb od osób umieszczonych w roku 1822 i 1823 na liście zaszczyconych ozdobami. *Massy* zaprzeczał, aby wiedział o fałszowaniu zaświadczeń; *Beaumont* zapierał się także brania pieniędzy; *Semonville* zaś cokolwiek się już przyznał.

Pani *Katalani* wyda w przyszłym miesiącu kilka koncertów w Londynie, a potem uda się na koronację Króla Jmci do Paryża.

Do *Dijon* przybyły dwa wielkie wozy z nagrobkiem egipskim, który sprowadzono morzem do *Marsylii*. Ma on pół piątej stopy wysokości, 4 szerokości, a 8 długości. Przywieziony będzie do Paryża.

Listy z *Lisbony* pod d. 27 stycznia, umieszczony w jednym z dzienników tutejszych, donosi o przybyciu tam generała angielskiego *Blunt*, który ma urządzić stanowiska dla 20 lub 50 tysięcy wojska angielskiego. Wiadomość ta jednak potrzebuje potwierdzenia.

— Dnia 9. —

Wczorajszy dziennik *Konstytucjonista* napisał, iż moralną siłą Anglii stanowią wielka zasada cywilnej i religijnej wolności dla wszystkich ludów. Dzisiejszy dziennik *Gwiazda* odpowiada na to, czyniąc uwagę iż należałoby dodać: wyjąwszy dla samego ludu angielskiego. Powiedział bowiem jeden z Parów angielskich (*Lord Landsdown*) na sessyi parlamentu d. 3 b. m., iż 6 milionów katolików Irlandzkich jest tak uciesnionych, jak niemasz przykładu w żadnej uciesnionej społeczności. Przydawszy do tego jeszcze milion 800 000 katolików w Anglii i Szkocyi, pokazuje się, iż blisko 8 milionów poddanych angielskich, a zatem prze-

szło trzecia część całej ludności, jest zupełnie pozbawionych wolności cywilnej i religijnej.

— Dnia 10. —

Król Jmć przewodniczył wczora na radzie ministrów, na której także *Delfin* był obecny. Dziś polował Monarcha w okolicy *St Germain*.

— Dnia 11. —

Domy w mieście *Rheims* przybrały nagle okazałą zewnętrzną postać, a przysposobienia do obrzędu koronacji nadają ruch, którego szczęśliwe skutki długo potem czuć się dadzą. Rachują, iż na tę uroczystość przybędzie blisko 6,000 cudzoziemców ze wszystkich części Europy, a 15,000 osób należących do dworu królewskiego, deputacyi i t. d.

— Dnia 12. —

Dziennik *Gwiazda* pisze: „Gdy Pan *Canning* uczynił w gabinecie angielskim wniosek względem traktatów z osadami hiszpańskimi, Pan *Peel*, minister spraw wewnętrznych, i Pan *Robinson*, minister skarbu; tudzież *Xiążę Wellington*, oraz *Lordowie Westmoreland* i *Eldon*, tak mocno się temu sprzeciwiali, iż Pan *Canning* prosił Króla Jmci o uwolnienie siebie od urzędu. Monarcha skłaniał się do próby jego; lecz oświadczenie chorowitego *Lorda Liverpool*, iż także złoży urząd, wzmocniło stronę Pana *Canning* takdalece, iż na następnej radzie gabinetowej Pan *Peel* i *Xiążę Wellington* zgodzili się na zdanie ministra spraw zewnętrznych.“

Wczorajszy *Monitor* umieścił postanowienie Królewskie, wydane d. 16 z. m. względem urzędzenia stad.

O b r a d y I z b.

I z b a P a r ó w.

Dnia 8 b. m. przyjęto większością 174 kresek przeciwno 34 podany projekt do prawa względem klasztorów zakonnic, lecz ze znacznymi odmiannymi; z czego *Dziennik Rozpraw* i inne dzienniki opozycyjne nie mało tryumfują.

I z b a D e p u t o w a n y c h.

Na sessyi d. 8 b. m. P. *Fournas* uczynił następujący wniosek, tyczący się wewnętrznego urządzenia Izby: „Prezes zagaja obrady o wyznaczenie na poprzedzającej sessyi godziny bez względu na liczbę obecnych członków.“ Ze zaś konstytucya stanowi, iż do ważności obrad potrzeba obecności przeszło połowy członków Izby, mocno więc powstawano przeciw powyższemu wnioskowi. Do burzliwych jeszcze obrad dał powód inny wniosek tegoż samego Pana *Fournas*, aby ogłoszenie podawanych prośb zostawiono do woli kommisji petycyjnej. Nareszcie kazano wnioski Pana *Fournas* drukować, rozdać i do właściwych biur odesłać.

HISZPANIA.

Madryt d. 27 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Król Jmć z rodziną swoją i *Xiążęciem Sakskim Maksymilianem*, zwiędził wczora fabrykę robót złotych i srebrnych Pana *Martinez*. Do stołni Goście przyjęci byli na wielkiej sali tej fabryki, gdzie dano oraz koncert; sławna śpiewaczka *Lafala*, teraz żoną Hrabiny *Suentes*, śpiewała arię.

Ustała tu zupełnie pogłoska o niezwłócznym ogłoszeniu amnestyi.

Z powodu wycieńczonego skarbu Król Jmć wezwał znakomitych duchownych, bawiących w *Madrycie*, aby oświadczyli: jakim sposobem duchowieństwo mogłoby najsukuteczniej przyłożyć się do potrzeb kraju. Utworzona Junta rozpoczęła czynność swoją zaraz po przybyciu *Arcey* - Biskupa z *St. Jacob-di-Compostella*.

Obejdaj wieczorem przybył tu z *Kadyzu* goniec, i przywoził urzędowe wiadomości z *Peru*. Zdało się potwierdzać, iż *Bolivar* zwyciężył *Jenerała Olaneta* w wyższym *Peru*, i że *Jenerałowie Kanterak* i *Laserna* cofnęli się z niemalą stratą. Większą jeszcze jest strata na morzu, gdzie flotta *Kolumbijska* zdobyła okręt *Asia* i bryg *Achilles*.

PORTUGALIA.

Lisbona d. 23 stycznia.
(z Gazety Warszawskiej).

O nowym Ministrze spraw wewnętrznych, *Don Correa de Lacerda*, powszechnem jest mniemaniem, iż nigdy nie działa przeciwko interesom Króla i oyczyzny. Minister skarbu, *Don Antonio Mello*, jest czynnym i światłym; dawniej sprzyjał systematowi konstytucyjnemu. Admiral *Torres*, mianowany Ministrem morskim, służył długo w Brezylji. Minister wojny, Hrabia *Barbace-na*, ma stały charakter i posiada obszerne wiadomości: nazywają go *Kanningiem Portugalskim*, i był Ministrem podczas rządów Stanów. Minister spraw zewnętrznych, *Don Silvestre Penheiro Ferreira*, był także Ministrem za rządu konstytucyjnego.

Monarcha nasz był na żałobnem nabożeństwie, które Kapucyni Francuzcy odprawili tu za duszę Króla *Ludwika XVIII*.

WŁOCHY.

Od granic włoskich dnia 2 lutego
(z Gazety Warszawskiej).

Król Neapolitański ogłosił d. 17 m. powszechne przebaczenie dla wszystkich zbiegów wojskowych z potęgi lądowej i morskiej, jeśli do d. 31 marca stawią się w korpusach swoich. Nazajutrz Monarcha ten przyjął powinszowanie najwyższego sądu krajowego i sądu kryminalnego, z powodu wstąpienia na tron. Tegoż dnia wieczorem otworzono znowu teatr królewski *San Carlo*.

Król neapolitański zakazał wysłać deputacje z powinszowaniem wstąpienia na tron, a to dla oszczędzenia wydatków gminom. Oświadczył, iż powinszowania na piśmie będą dla serca jego dostatecznymi.

Dla podniesienia rolnictwa i przemysłu w kraju papieżkim, wyszło d. 25 stycznia urządzenie w Rzymie, stanowiące nagrody za wywóz zboża krajowego, a pozwalające wprowadzania towarów ośrodkowych za opłatą cła, pod warunkiem wzięcia za równą sumę płodów krajowych.

W Syrakuzie panuje wielka susza. W rozległości 20 do 30 mł. włoskich ledwo znaleźć można w Sycylii jeden młyn, któryby miał potrzebną wodę, a w kilku miejscach było dla braku wody i żywności pożydchało.

Okręt, który d. 11 z. m. wypłynął z *Zante* i przybył do *Ankony*, przywiózł gazety z *Missolonghi*, dochodzące do d. 3 stycznia. Donoszą one o przywróceniu spokoju w Morei, i nie nie wzmiankują o wylądowaniu Turków.

ANGLIA.

Londyn dnia 4 lutego.
(z Gazety Warszawskiej).

Dnia 2 b. m. w nocy przybył tu *Don Camillo Guirrierez de los Rios*, nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister hiszpański przy dworze naszym. Ma mieć wyrażne zlecenie od rządu swego, aby zaprosiwszy innych posłów zagranicznych, przy pomocy ich rozpoczął niezwłocznie układy, względem osad hiszpańskich, a to na zasadzie pokoju Utrechtskiego i z zastrzeżeniem zwierzchnictwa Monarchii hiszpańskiej nad jej posiadłościami, stosownie do istniejących traktatów.

Spodziewamy się wkrótce ważnych rozpraw parlamentu, względem dotychczasowych praw zbożowych; zdaje się jednak, iż zupełnie wolne wprowadzenie zboża zagranicznego za opłatą cła w tym roku jeszcze nie nastąpi.

W *Portsmouth* odebrano rozkaz uzbrojenia dwóch okrętów liniowych, które popłyną do Indyi Wschodnich. Słychać, iż wojsko nasze powiększone będzie 25-ia tysiącami ludzi.

Bankier *Rothschild* zebrał dotąd 2059 funtów szterlingów (82,350 zł. pol.) składki dla dotkniętych powodzią w prowincjach nadreńskich.

Gdy w teraźniejszej łagodnej zimie jest bardzo mało lodu, przeto cukiernicy tutejsi wysłali 4 okręty do Norwegii i *Spitzbergu* dla sprowadzenia lodu z tamąd.

Parlament.

Wczorajsza sessja obu Izb trwała do późnej nocy. W Izbie wyższej Vice-Hrabia *Duddley* wniósł, aby uchwalono adres podziękowania za mowę królewską. Lord *Liverpool* namieniał, iż kiedy Anglia otworzyła porty amerykańskie dla handlu, przyniesie to korzyść nie tylko dla niej, ale dla całego świata. Co się tyczy towarzystwa katolików w *Dublinie*, ci, którzy pragną zupełnie jednakowych swobód dla katolików irlandzkich, powinni być za zniesieniem tego towarzystwa, które więcej szkody, niż pożytku, sprawuje. Przeczytano potem adres i przyjęto. Lord Kancelarz zapowiedział, iż poda bil względem nowych towarzystw spekulacyjnych.

— Dnia 7. —

Przybyły tu niedawno, nadzwyczajny poseł hiszpański, naradzał się wczora z ministrem *Canning*, w wydziale spraw zagranicznych, gdzie się potem rada gabinetowa odprawiła. Poseł ten miał przywieść wzmiankowaną już dawniej protestacyą rządu hiszpańskiego.

Gazeta dworska tutejsza donosi o mianowaniu *Xiążęcia Northumberland*, kawalerem orderu *Błękitney Podwiązki*, i nadzwyczajnym posłem Monarchy naszego do Króla Jmci Francuzkiego, na czas koronacji. Pan *Lamb* został mianowany nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem naszym przy dworze madryckim.

Jedna z tutejszych gazet, rozbierając myśl, zawartą w mowie królewskiej względem Ameryki południowej, twierdzi, iż nie więcej nie uznano, prócz prawnej opieki, istnącemu już handlowi z tamiecznymi krajami.

Rozeszła się tu pogłoska, iż rząd nasz doniósł Kompanii Lewantyskiej o zamiarze swoim, mianowania konsułów w Grecyi; lecz (według twierdzenia paryzkiego dziennika *Gwiazda*) to tylko jest prawda, iż d. 4 b. m. w biurze wspomnianej kompanii, w obecności jej dyrektorów, przeczytano list ministra *Canning* w którym uwiadamia o życzeniu rządu, aby handel lewantyjski był wolnym i aby kompania dobrowolnie się rozwiązała, nie czekając w tej mierze rozkazu rządu. W tym razie rząd mianowałby agentów kompanii konsułami angielskimi w Lewancie. Nie można tego wprawdzie uważać jeszcze za rzeczywiste mianowanie konsułów, wiadomość ta jednak przyłożyła się do podniesienia ceny papierów skarbowych greckich.

Słychać tu było, iż ajenci greccy zawarli z dwoma bankierami paryzkimi układ, względem pożyczki 30 milionów franków; lecz wczora dowiedziano się, iż sami tylko Panowie *Ricardo* w *Paryżu* podjęli się tej pożyczki.

Dnia 2 b. m. odprawiło się w *Dublinie* zgromadzenie towarzystwa katolików. Pan *O'Connell* w zabranym głosie oznajmując, iż podług doniesienia w pismach publicznych, wkrótce ze strony protestantów ma być podana parlamentowi petycja o nadanie swobód katolikom, wniósł, aby adres podziękowania za to uchwalono. Wreszcie przyjęto jednomyślnie następujący uczyniony przez niego wniosek: „Jeżeli się tak gorliwie staramy o pozyskanie uczestnictwa w używaniu dobrodziejstw konstytucji, czynimy to najbardziej z powodu, aby przez zjednoczenie wszystkich klas poddanych Króla Jmci, i przez jednaki interes utrzymania kraju, mogliśmy przykładać się do zabezpieczenia tronu, oraz powiększenia mocy i trwałości konstytucji.“

Hrabia *Montholon* podał do tutejszego sądu skargę przeciwko Panu *Lafitte*, względem testamentu *Napoleona*, a sąd d. 5 b. m. wydał wyrok skazujący Pana *Lafitte* na zapłacenie Hrabiemu 129 422 funtów szterlingów (5 milionów 176,880 zł. pol.).

Bankier *Goldschmidt* ze spółnikami swemi podjął się wczora nowej pożyczki dla rządu meksykańskiego, wynoszącej 3 miliony 200 000 funtów szterlingów (128 milionów zł. pol.). Odbyla się na to licytacja, tak, jak na pożyczki angielskie podczas przeszłej wojny.

Odebrano tu gazety z *Kalkuty*, dochodzące

do d. 1 września, oraz 2 listy od Pana Campbell, pisane z Rongoon, jeden pod d. 22 lipca, a drugi pod d. 5 sierpnia. Donoszą o korzyściach, odniesionych nad Birmanami. Listy prywatne przydają, iż wojsko nasze cierpi niedostatek żywności, zwłaszcza świeżego mięsa, na czem liwerranci w Madras ogromnie zyskują. Okolice Rangoon były zupełnie wodą zalane, tak, iż przed październikiem lub listopadem nie można myśleć o wywiezieniu wojska do Ummerapura. Słychać, iż Xiążę Sarawaddy ciągnie w 70 000 wojska przeciwko anglikom, że Król Awy wyjechał ze stolicy swojej, dla objęcia dowództwa nad wojskiem, i że (według powieści jeńców) Birmani cierpią także niedostatek żywności, i wcale nie mają ochoty walczyć z nami.

Pan Handerson, kommissarz nasz w Bagota, donosi w liście pod d. 19 listopada, iż przejeżdżający tamtędy goniec przywiózł wiadomość o zupełnej d. 29 września porażce generała Kantiara przez Boliwara. Wojsko zwyciężone w liczbie 1600 ludzi, uchodziło w nieładzie. List konsula naszego w Kartagenie pod d. 29 listopada, potwierdza powyższą wiadomość.

Spokojność w Fernambuco (w Brezylji) została zupełnie przywróconą. Kilku naczelników stronnictwa republikańskiego oddano pod sąd wojenny; chcieli oni tylko rabować, nie zaś oswobodzić ojczyznę swoją.

Oficerowie okrętu angielskiego Aurora, który d. 5 b. m. przybył z Ameryki Południowej do Portsmouth, mniemają, iż trudno, aby eskadra hiszpańska w Callao, w której znajduje się okręt Asia, powróciła kiedy do Europy. Wiele okrętów angielskich krąży teraz na morzach południowo-amerykańskich. Okręt Aurora przywiózł gotowizną półtrzecia miliona dollarów na rachunek prywatnych osób.

Parlament.

I z b a W y ż s z a.

Na sessyi d. 4 b. m. Lord Dudley mówiąc o zawrzeć się mających traktatach z krajami południowo-amerykańskimi, które odłączyły się od Hiszpanii, czynił niejaki uwagi o stanie stronnictw na stałym lądzie Europy.

I z b a N i ż s z a.

Dnia 4 b. m. Lord Gower przeczytał projekt adresu podziękowania Królowi Jmci. P. Hobhouse żądał objaśnienia myśli, zawartej w mowie królewskiej, względem potrzeby wojska w zamorskich posiadłościach Anglii. Kanclerz skarbowy odpowiedział, iż Birmani nie są nieprzyjaciółmi, któremi by pogardzać można, i że Anglia powinna oddać nie tylko niebezpieczeństwo, ale nawet obawę niebezpieczeństwa. Jeneralny sekretarz Irlandyi, P. Goulbourn, zapowiedział, iż d. 10 b. m. poda wniosek względem zakazu nieprawnych towarzystw w Irlandyi. P. Brougham usiłował dowieść, iż towarzystwo katolików nie jest nieprawym towarzystwem, i tego dokazał, iż następna sessya ma się dopiero za 2 tygodnie odprawić.

P. Whitmore oświadczył, iż d. 1 marca poda wniosek, względem zniesienia praw zbożowych.

Turcyja.

Stambul dnia 10 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej).

Okręt, który d. 27 grudnia wypłynął z Alexandrii, przywiózł listy donoszące, iż część floty Ibrahima Baszy tam powróciła. Niepomyślny wypadek kampanii rozgniewał mocno Baszę Egipską. — Podług ostatnich wiadomości z Morei, rząd w Napoli di Romania wziął zupełną przewagę nad przeciwnikami swemi.

Porta najęła tu od Pana Blanck kupca Angielskiego 20 statków przewozowych, dla sprowadzenia potrzeb wojennych i żywności do twierdz Coron, Modon i Patras. Przeznaczono 13 okrętów wojennych dla ich załogi. Słychać także, iż Wielki Sultán kazał zaliczyć 20 milionów piastrow Baszy Skutaryviskiemu na wydatki nowej kampanii.

Hrabia Guileminot, Poseł Francuzki, żądał mieć drugie wysłuchanie u W. Sultana, dla złożenia nowego listu wierzytelnego.

Donoszą z Archipelagu, iż 16 okrętów wojennych Egipskich wysadziło wojsko z potrzebami wojennymi w Coron. Tymczasem Grecy są tak śmiało, iż ze statkami swojemi zbliżają się aż pod działa zamków Dardanelskich, i tam nawet okręty Chrześcijańskie napastują. Z tego powodu wypłynęło stąd 7 brygantyn do Dardanelłów, dla załony okrętów kupieckich.

Od granic tureckich d. 5 lutego.

(z teyże gazety.)

Listy z Korfu pod d. 10 stycznia wyrażają: — „Ibrahim Basza wydał rozkaz do wojska będącego na wyspie Kandyi, aby iak największą karność zachowywało, i wykraczającym zagroził karą śmierci. Niezgoda panuje między wojskiem Tureckim i Egipskim na wspomnionym wyspie. Mialo już przyysć do bitew, w których wiele krwi przelano. Potwierdza się wiadomość, iż Grecy zebrali znowu znaczną ilość statków wojennych, i że liczny ich oddział krąży przy Kandyi. Twierdza Patras jest znowu zamknięta od lądu, a tameczna osada turecka, która podczas oddalenia się wojska Greckiego, sprowadziła sobie nieco żywności, której niedostatek cierpiała, musi teraz znowu zostawać w obrębie szanów. — Słychać, iż Jeneral Kolokotroni poddał się bezwarunkowicie rządowi Greckiemu, i zrzekł się wszelkiego dowództwa. Mauromichali, Bey Mayny, który podczas ostatnich rozruchów w Morei dobrze sobie postępował, miał objąć naczelne dowództwo nad jednym z korpusów ciągnących do Liwadii. Korpus Grecki, wysłany od rządu do Koryntu przeciwko buntownikom, wrócił do Attyki, i będzie użyty do wyprawy przeciwko Negrepontowi. Dowodzi nim Goura. Naczelne dowództwo całej wyprawy powierzono Jeneralowi Odysseuszowi.”

Wiadomości Rozmaite.

W jednym z hrabstw niemieckich donosi Dostrzegacz znad Sprei, gdy pierwszy śnieg upadł, wędrował nad wieczorem ubogi żydek: postrzegła ruszającą się gęś, uradowany, że będzie miał czem posilić swą rodzinę, zbliża się po zdobyczy, i gdy już chce ją ująć, zapada się wraz z gęsią w dół głęboki, zostaje tam niezmiernie strwożony przez godzinę, w tym słyszy jakiś łoskot, i znajduje obok siebie towarzysza swego nieszczęścia, był to wilk, który zwierzywszy gęś, biegł po nią i również wpadł do dołu. Xiężyc przyświecał, biedny żydek umierał z trwogi, uyrzawszy tak niebezpiecznego współnika więzienia, przytulił się do ziemi, puścił gęś, lecz wilk czując, że zostaje w niebezpieczeństwie, nieatakował współjeńca, ani nawet zbliżał się do gęsi, jednak groził zębami na każde poruszenie żydka, który zachowywał się nayspokojniej; lecz przyzwyczajony będąc do żąłowania tabaki, chciał przynajmniej nią ulżyć okropnemu cierpieniu: niestety nie mógł i tej doznać przyjemności, bo ilekroć sięgnął po tabakierkę, zawsze wilk groził zębami. Nakoniec przeszła noc okropna, gdy świtało, przybyli strzelcy do dołu, który był przez nich wykopany, jako zasadzka na wilki, i widzą żyda z wilkiem! Spieszenie przynieśli drabinę, aby wydobyć izraelitę, lecz ilekroć ten się ruszył, wilk prawie ze wściekłością zbliżył się ku niemu; strzelcy przekonali się, iż mógłby zostać uszkodzonym przez zwierzę, gdyby chciał wstąpić na szczeble drabiny, przeto postanowili zastrzelić wilka; nowa trwoga przeraziła nieszczęśliwego więźnia, gdyż był pewnym, że kulą zostanie ugodzonym. Wystrzał doświadczonego strzelca trafił od razu w wilka, a izraelita szczęśliwie został wydobyty i hojnie przez dziedzica włości udarowany. Wyznał on ochłoniawszy ze strachu, że wszelka trwoga, a nawet wymierzona fuzya nie były dla niego tyle dokuczającymi, ile cierpienie z pozbicia się tabaki.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyj.

Wilno dnia 18 lutego v. s. 1825 Roku.

REJESTR NASION SWIEŻYCH

Ze składn J Pana Karola Henryka Wagne-
ra w Rydze, znajdujących się do sprzedania w
sklepie Wileńskiego Towarzystwa Dobro-
czynności, po następującej cenie.

ZIELENINA.

Mayron	cena za łót jeden	— 18
Tymian		— 18
Lawenda		— 15
Szałwia, liście wielkie kręte		— 12
Izop		— 12
Ruta		— 12
Melissa		— 12
Kopr wielki włoski		— 12
Kopr pospolity (Dyll)		— 6
Kmin		— 5
Lubszeżuk (<i>Lipstok</i>)		— 12
Rozmaryn		— 18
Bazylika małe liście		— 18
— — wielkie liście		— 18
Portulak zielony		— 12
— — żółty		— 12
Szczaw holenderski wielkie liście		— 19
Szpinak liście wielkie okrągłe, nasiona okrągłe		— 5
— — angielski, ciągle trwający		— 10
Trybulka holenderska (pietruszkowa nać) Persil		— 10
Rzerzucha zwyczajna do sałaty		— 4
— — hiszpańska, nasturcium		— 25
Szczypiorek , pospolicie trybulka zwa- ny <i>Civette</i>		— 12
Cochlearia		— 12
Carde benedictæ		— 12
Hollauch		— 12
Szafran (<i>Cartamus tinctorius</i>)		— 50
K A P U S T A.		
Kalafior angielskie nayrańsze		— 60
— — — — późne wielkie		— 70
— — cypryjskie bardzo wielkie ranne		— 60
— — — — — — — — — — późne		— 70
Brokuły włoskie białe		— 18
— — angielskie czerwone		— 18
Kapusta biała ranna cukrowa		— 15
— — ordynaryyna do kwaszenia		— 6
— — wielka holenderska		— 10
— — bardzo wielka brunszwicka płaska		— 12
— Strasburska (<i>Choux de Milan</i>) ranna		— 15
— — — — — — — — — — późna wielka		— 12
— — czerwona holenderska wielka ran- na głowiasta		— 12
— — Strasburska, Safoyska		— 15
— — — — — — — — — — zielona		— 10
Safoyka żółta		— 10
— — brukselskie wyrostki (<i>Rosenkohl</i>)		— 11
Galarępa biała bardzo ranna		— 15
— — — — — — — — — — okrągła wielka		— 8
— — niebieska		— 10
Brukiew żółta		— 6
Jarmuż kręty niski		— 6
S A Ł A T A.		
Salata bardzo ranna, angielska głowiasta kamienna do pędzenia		— 18
— — głowiasta wielka złota berlińska		— 18
— — — — — — — — — — azyatycka		— 18
— — pstra z czarnym nasieniem		— 18
Endywia zielona, kręta zimowa		— 12
— — złoto-żółta		— 15

WŁOSZCZYNA.

Marchew krótka czerwona ranna holenderska do pędzenia	10
— — — — — długa, czerwono-żółta (<i>Burkany</i>)	5
Scorzoneria (<i>Schwarzwurtzel</i>)	12
Salsefis (<i>Haberwurtzel</i>)	12
Cukrowy korzeń (<i>Zuckerwurtzel</i>) sieje się w jesieni	25
Pietruszka holenderska	10
Pietruszka cukrowa	6
Pasternak angielski	6
— — — — — holenderski	6
Cykoria biała, prawdziwa brunszwicka	12
Selery wielkie kłębiaste, lipskie	12
— — — — — angielskie, krótkoliściowe	15
Buraki wcale czerwone długie holenderskie cwikłowe	5
— — — — — holenderskie białe	4
R Z E P A.	
Rzepa majowa okrągła, biała, ranna	6
— — — — — jesienna biała	6
— — — — — żółta	6
— mała berlińska cukrowa, czyli teltowska, sieje się w lipcu	7½
R Z O D K W I E.	
Radysza ranna krótkoliściowa okrągła czerwona	6
— — — — — biała	6
— — — — — długa czerwona	6
— — — — — biała	6
Rzodkiew biała letnia	6
— — — — — długa czarna zimowa erfurtska	6
CEBULA I PORY.	
Cebula wielka hiszpańska okrągła żółta	18
— — — — — — — — — — czerwona	18
— — — — — — — — — — biała	18
— — — — — twarda biała holenderska	18
Pory letnie	18
— — — — — zimowe	18
ZIARNA ROZMAITE.	
Ogórki białe holenderskie ranne	24
— — — — — angielskie długie bardzo	24
— — — — — zielone angielskie długie	18
— — — — — holenderskie ranne	18
— — — — — małe rosyjskie	8
— — — — — białe długie grube hiszpańskie do pędzenia, paczek	25
— — — — — zielone perskie dwie stopy długie	25
— — — — — zparagi wielkie holenderskie	10
— — — — — angielskie wielkie grube	10
— — — — — kardy hiszpańskie (<i>Cardon d'Espagne</i>)	18
— — — — — karczochy wielkie holenderskie	24
— — — — — melony Cantalupy i arbuzy 20 sortów	2 50
B O B.	
— — — — — bob czyli groch Szablasy turecki bardzo szeroki, tyczkowy . funt jeden	60
— — — — — — — — — — perłowy tyczkowy	60
— — — — — <i>Proonk</i> czyli turecki ognisty tyczkowy	55
— — — — — bardzo szeroki tyczkowy do pędzenia, (<i>Krupschwerdsbohne</i>)	55
— — — — — żółty najrańszy do pędzenia (<i>Kaupbohne</i>)	40
— — — — — wielki szeroki angielski windsorski	25
GROCH CUKROWY	
do użycia razem z łuską.	
— — — — — zki francuski do pędzenia	40
— — — — — — — — — — bardzo ranny majowy	40
— — — — — — — — — — any angielski	40
— — — — — — — — — — Szablasy	40

cukrowy karłowaty pół stopy wysokości rosnący (<i>de Grace</i>)	R. K.	— 40
Szparagowy	1	—
Groch do użycia bez łusek.		
Nizki francuski ranny do pędzenia	— 40	
bardzo ranny majowy	— 40	
angielski pełny ranny	— 40	
niski zielony kaparkowy	— 40	
K A R M Y.		
Koniczyna niska biała holenderska (<i>trifolium repens</i>) funt.	— 25	
— — czerwona wielka hollenderska (<i>trifolium pratense</i>)	— 25	
Lucerna (<i>Medicago Sativa</i>)	— 50	
Espareceta (<i>Hedysarum onobrychis</i>)	— 35	
Raygrass angielski (<i>Lolium perenne</i>)	— 45	
— — francuski (<i>avena elatior</i>)	— 50	
Sporek (<i>Spergula arvensis</i>)	— 25	
Thymoty grass (<i>Phleum pratense</i>)	1	—
Rzepa wielka angielska Turnips, (<i>Brassica rapa</i>)	1	—
— — — — — okrągła (<i>Beta rapa</i>)	1	—
— Szwedzka żółta (<i>Ruta Baga</i>)	1 10	
Buraki (<i>Runkelrübe</i>) <i>Beta cicla</i> białe	1	—
— — — — — żółte	1	—
— — — — — blade czerwone	1	—
K W I A T Y.		
Lewkonie letnie 18 najpiękniejszych kolorów paczek	2 50	
— — — — — 12	2	—
— — — — — wszystkie kolory pomieszane zimowe 12	2 18	
— — — — — wszystkie kolory pomieszane	2 21	
Lak, czyli fiołki bardzo ciemne	— 30	
— — — — — wielkie liście	— 30	
Auricula primula, w różnych kolorach	— 30	
Gwóździki polne pełne różne	— 30	
— — — — — rozmaite piórkowe pełne	— 10	
— — — — — angielskie (<i>Pinks</i>)	— 50	
— — — — — kartuskie (<i>Dianthus carthusianorum</i>)	— 10	
— — — — — chińskie (<i>Dianthus chinensis</i>)	— 15	
Astry pełne (<i>Reine marguerite</i>)	— 18	
— — — — — 10 gatunków	1 50	
Malwy rozmaite pełne	— 10	
— — — — — pełne w 80 gatunkach	2 40	
Ostrożka angielska pełna w różnych ko- lorach	— 8	
Rezeda pachnąca	— 8	
Balsamina pełna, w różnych kolorach	— 18	
Letnie kwiaty wybor w 25 gatunkach	1 50	
— 50	3	—
— 100	6	—
Auricula	— 30	
Groszek pachnący	— 7½	
Amarilis formosissima 1 sztuka	— 25	
Astry pełne 10 gatunków	1 50	
Georginy 18 ditto	2	—
Escolishe flentze 25 kolorów	3 50	
ditto ditto 50	7	—
Krzewy ciągle kwitnące 25	2	—
— 50	3 80	
— 100	7	—
Treybhauzowe kwiaty 25	3 50	
— — — — — 50	7	—
Ranunkuly różnych kolorów w paczkach po 25 sztuk	1 25	
Anemony różne w paczkach po 25 sztuk	1 25	

Jako wszystkie takowe nasiona są w najlepszych gatunkach dobre i pewne, odsyłający one zaręcza, i sprzedają się w zapieczętowanych przez niego samego paczkach.
Życzący mieć inne rozmaitego rodzaju

krzewy lub rośliny albo też nasiona, będą mieli one dostarczone po tej samej cenie co i w Rydze, jeżeli na to dadzą sprawunek do Towarzystwa Dobroczynności w Wilnie, płacąc z góry za koszt sprawunku, z dodatkiem wydatku za przesytkę pieniędzy i transport z Rygi do Wilna.

JPan Wagner poleca bardzo gospodarzom wybór 36 gatunków kartofli do rozmnożenia, które się dobrocią i obfitością w rozmnożeniu zalecają. Takowe mieć można dostarczone w Wilnie gdy mrozy ustaną, dawszy poprzedniczo komisi na one Towarzystwu Dobroczynności. Cena za 36 gatunków, z których każdego 6 do 25 sztuk, za wszystkie 10 rubli srebrem w Wilnie, nie płacąc więcej żadnego kosztu za transport. Takowe kartofle większymi nie sprzedają się ilościami, gdyż tylko dla rozmnożenia w prowincyi są postanowione.

Szczególne katalogi nasion ogrodowych, cebulek i tym podobnych, rozdają się amatorom bezpłatnie w sklepie Towarzystwa Dobroczynności w Wilnie; ogólny zaś katalog wszystkich nasion kwiatowych, krzewów, drzew, roślin, i t. d. znajdujących się u JPana Wagnera, sprzedaje się po 25 kopiejek srebrem

1. Od Wileńskiej Skarbowej Izby ogłasza się, że lubo w dodatku Gazety Kuryera Littgo w dacie 12 grudnia 1824 r. w Nrze 147 wysłanego, w liczbie dalszych Dóbr Skarbowych pomieszczone były i Starostwa Cheydańskie i Woynutskie, do odebrania od teraźniejszych Dzierżawców za nagromadzone przez nich niedoimki, lecz kiedy ciż Dzierżawcy pomienionych Starostw po uczynionym w Izbie rachunku okazali się być Skarbowi niedlužnymi, przeto pomienione Starostwa Chweydańskie i Woynutskie z Listy Majątków oddających się na targi wymazują się. Roku 1825 februaryi, 16 dnia. Sowieńnik Kołkowski.
Wydziałowy Sekretarz Justyn Zdzitowiecki.

1. Folwark Powierzchnie w gubernii Wileńskiej w powiecie Kowieńskim czyniący intryaty roczney podług lustracyi rubli srebrnych 1173, a podług kontraktów arendownych 1750 rub. sreb. oddaje się w roczną arendę, lub też na lat 12, zaczynając od 12 apryla roku bieżącego, życzący wziąć w arendę takowy majątek raczą się zgłosić do samego aktora Półkownika Leyb Gwardyi 2giey artyleryjskiej brygady Polozowa, mieszkającego w St. Petersburgu na ulicy Zacharjewskiej w domie Rzeczywistego Radcy stanu Czemiesowa pod N. 603.

1. Roku 1825 februaryi 17 dnia. Niżej podpisany zawiadamiam przez niniejszą Publiczność tuteyszą, iż ktokolwiek ma jakąś pretensyą do Antreprenera Niemieckiego teatru przybyłego tu z Memla JP. Heckerta. aby z swoją pretensyą każdy zgłosił się do mnie w przeciągu ośmiu dni. Fr. von Auer.

2. Wileńska Składowa Tamoźnia ogłasza, iż w niej, dnia 18 teraźn. mca lútego, będą sprzedawać się następujące skonfiskowane towary, a mianowicie: skór janotowych większych i mniejszych niewyrobionych sztuk 680, skór takichże przez zamoczenie zepsutych 110 szt. skór niedzwiedzich czarnych niewyrobionych sztuk 25. Dnia 14 lútego 1825 r. Zarządzający Jan Paulson. Sekretarz Kierbedź.